

Ulighed

Karina Luise Andersen er
cand. mag. og redaktør på STOF

Velkommen til STOF nr. 45 med temaet 'Ulighed'.

Vi er så småt begyndt at tale mere om det. Men i forhold til hvor store konsekvenser ulighed har for de mennesker, det rammer, optager det stadig uendelig lidt plads på dagsordenen i den samfundspolitiske debat.

Danmark er et af verdens mest lige samfund, og derfor kan vi godt lege, at vi alle er født med de samme muligheder for at klare os på lige fod. Men det er blot en leg. For i virkelighedens verden fødes vi stadig hver især ind på forskellige socioøkonomiske trin, som, alt efter hvor de er på 'samfundets trappe', sætter dybe præg på vores muligheder i samfundet og i livet. Ikke mindst definerer det, hvor langt, hvor mange kræfter og hvor meget overskud vi skal bruge for at klatre op. Uanset i øvrigt hvilke evner, talenter og ressourcer vi ellers måtte have. Man kan kalde det skæbnen. Man kan også kalde det det, det er: noget, vi som fællesskab ikke gør nok for at ændre. For uligheden eksisterer stadig, den er stigende, og den gør forskel på folk. Også mere, end mange erkender.

Nogle påstår, at 'du kan, hvad du vil' overtrumfer enhver ulighed. Andre mener, at ulighed er uundgåelig – og endda en nødvendighed for at opnå 'dynamik og incitamenter' i samfundet. Begge argumenter overser, at fænomenet 'mønsterbrydere' netop viser, at der er et mønster, som den enkelte skal kæmpe for at 'bryde' for at skabe sig andre muligheder i livet end det trin, vedkommende er født ind på. Ofte antager mange, at dette mønster skal findes internt i en familie, dvs. den såkaldte 'sociale arv'. Men grundlaget for mønstret skal reelt set findes i samfundets 'mønster', dvs. samfundets struktur. Enhver dynamik, der findes i en samfundsstruktur, der medvirker til at opretholde, understøtte – eller ikke modarbejde – ulighed, er primært til gavn for dem, der allerede befinder sig på toppen af samfundets trappe. Eller sagt på en anden – lidt forsimplet – måde: En dynamik, der skaber ulighed, giver et forspring til nogle, som andre skal bruge mange kræfter på at indhente. Jo længere, der er fra bund til top, jo mere skal dem i bunden 'bryde' med for at kunne nå de samme muligheder som dem i toppen. I øvrigt indtil det ekstreme punkt,

hvor der er så langt fra top til bund, at samfundet bliver ustabil, og hvor uligheden således bliver til fare og ulempe for de fleste, og ikke kun for dem i bunden.

Mennesker, der er ramt af ulighed, har ikke mange aktivister til at kæmpe for sig. For det er ikke noget, der rammer os alle, og dermed som oftest heller ikke noget, som optager mange flere end dem, der oplever det på egen krop og sjæl – eller som beskæftiger sig med det i faglig regi.

I STOF vil vi derfor gerne gøre vores til at oplyse om ulighed særligt på rusmiddelområdet, og det gør vi i artikler, som omhandler ulighed på hver deres måde, men som alle viser, at der er en del arbejde at gøre endnu, hvis vi skal opnå et samfund med mere lige muligheder for alle.

Digtet på bagsiden er skrevet af forfatter Glenn Bech og er fra hans prisbelønnede manifest om ulighed 'Jeg anerkender ikke længere jeres autoritet', mens dette nummers essay 'De skæve børn' er skrevet af forfatter Sebastian Bune, som også er forstander ved Koføeds Skole i Aarhus. Hovedpersonen i 'På egen krop og sjæl – rusmiddelbrugerens erfaring og perspektiv' er 70-årige Kurt Kyed, der som 7-årig blev ordineret Rohypnol i psykiatrien pga. søvnproblemer, men ingen vidste, at grunden til, at Kurt ikke kunne sove var, at hans mor begik overgreb mod ham. Artikelserien 'Kendte Liv' udgår desværre i dette blad grundet uforudsete omstændigheder. Til gengæld kan du læse artiklen i serien 'Ildsjælene' om Nina Brünés, som er faglig koordinator for socialsygeplejerskerne i Region Hovedstaden, og som siger om ulighed i sundhedsvæsenet:

"Forholdene KAN ændre sig, vi behøver ikke stiltiende at acceptere, at sådan er det nu engang"

Rigtig god læselyst.
Karina Luise Andersen
Redaktør